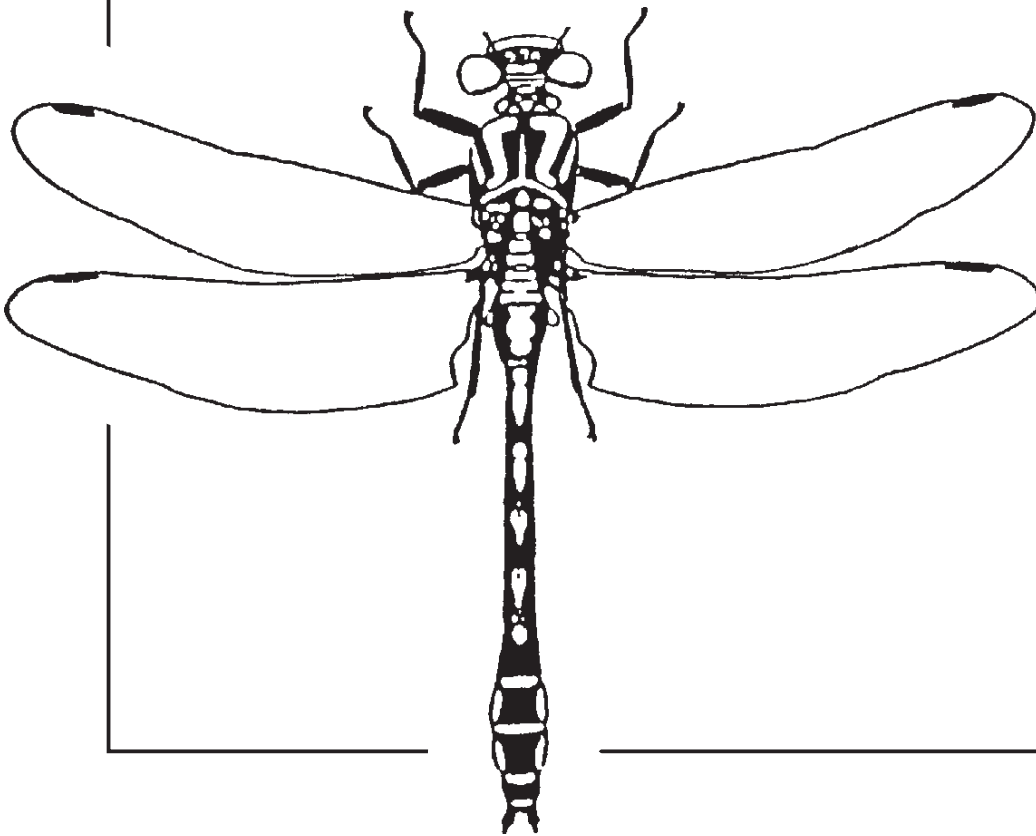

Gomphus

Mededelingsblad van de Belgische Libellenonderzoekers
Bulletin de liaison des Odonatologues belges

jaargang 20 (2) : 2004 - volume 20 (2) : 2004

uitgegeven door: Libellenwerkgroep Gomphus
édité par: le Groupe de Travail Libellules Gomphus

De balans na het natuurherstel in Het Vinne te Zoutleeuw (Vlaams-Brabant): in één jaar van 7 naar 27 libellensoorten

Jorg Lambrechts (1) & Robin Guelinckx (2)

Zuurbemde 9, 3380 Glabbeek, natuur@aeolus-milieu.be of
Jorglambrechts@hotmail.com
Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, Kliniekstraat 25, 1070
Brussel, Robin.Guelinckx@inbo.be

Summary

The results after the restoration of the Vinne at Zouleeuw (province of Vlaams-Brabant) as a natural lake in Flanders: in 1 year from 7 to 27 of Odonata species. This contribution gives an overview of the dragonfly fauna (Odonata) of Het Vinne, a site in the extreme south eastern part of the province of Vlaams-Brabant (Belgium). Het Vinne was the only natural lake (> 100 hectares) in Flanders, but disappeared completely 150 years ago due to land reclamation. A nature restoration project has been undertaken by the Flemish land Agency (VLM) in 2004. As a result, the species poor plantations of poplar disappeared in favour of open water and reed marshes. The dragonfly survey undertaken in 2005 resulted in a list of 27 species for this site. The most interesting species are *Lestes dryas*, *Sympecma fusca* and *Orthetrum coerulescens*. Because of its relatively isolated location in the dry loamy region of Belgium many more species are unexpected. Worth mentioning are the big populations of *Ischnura pumilio* and *Libellula quadrimaculata*. Also the following southern species were notified: *Lestes barbarus*, *Erythromma lindenii* and *Crocothemis erythraea*.

Samenvatting

Dit artikel bespreekt de libellenfauna van Het Vinne, een gebied in het uiterste zuidoosten van de provincie Vlaams-Brabant. Anderhalve eeuw nadat het enige natuurlijke Vlaamse meer (groter dan 100 ha) werd drooggelegd, zorgde een natuurinrichtingsproject van de VLM er in 2004 voor dat uitgebreide, soortenarme populierenbestanden opnieuw plaats maakten voor Riet en open water. Een aantal keren gericht naar libellen zoeken in 2005 leverde 27 soorten op ! De meest bijzondere op Vlaams niveau zijn Tangpantserjuffer (*Lestes dryas*), Bruine winterjuffer (*Sympecma fusca*) en Beekoeverlibel (*Orthetrum coerulescens*). Gezien het gebied in een libellenarme regio ligt (Haspengouw), zijn nog tal van andere soorten eerder onverwacht opgedoken. De grote populaties van Tengere grasjuffer (*Ischnura pumilio*) en van Viervlek (*Libellula quadrimaculata*) zijn zeker vermeldenswaard.

Qua zuidelijke soorten werden Zwervende pantserjuffer (*Lestes barbarus*), Kanaaljuffer (*Erythromma lindenii*) en Vuurlibell (*Crocothemis erythraea*) vastgesteld.

Résumé

Cet article présente l'odonatofaune du site de "Het Vinne", situé à l'extrême sud-est de la province du Brabant flamand. Un siècle et demi après que le seul étang naturel (de plus de 100 ha) de la région flamande ait été asséché, un projet pour la restauration de ses valeurs naturelles a été mené en 2004 par le VLM (Société Flamande Terrienne). Les plantations de peupliers, pauvres en espèces, ont à nouveau fait place aux roselières et à l'eau libre. En 2005, une série de prospections orientées vers les libellules ont permis de trouver pas moins de 27 espèces! Les plus remarquables à l'échelle de la région flamande sont le Leste dryade (*Lestes dryas*), le Leste brun (*Sympecma fusca*) et l'Orthétrum bleuissant (*Orthetrum coerulescens*). Etant donné que ce site se trouve dans une région globalement pauvre pour les libellules (la Hesbaye), la présence de plusieurs des autres espèces était également inattendue. Les populations importantes d'Agrion nain (*Ischnura pumilio*) et de Libellule à quatre taches (*Libellula quadrimaculata*) sont certainement à mentionner. En ce qui concerne les espèces méridionales, le Leste sauvage (*Lestes barbarus*), l'Agrion à longs cercoïdes (*Erythromma lindenii*) et la Libellule écarlate (*Crocothemis erythraea*) y ont aussi été observés.

Inleiding

In 2004 ging in het provinciaal domein het Vinne een groot natuurinrichtingsproject van start. Een 100-tal hectaren populierenaanplant ging voor de bijl en maakte plaats voor het herstel naar een voormalig natuurlijk meer. Anno 2005 werd de natuurontwikkeling met veel interesse gevolgd door natuurliefhebbers uit de omgeving en op sommige momenten lokten bijzondere vogelsoorten waarnemers uit het hele land. De ornithologische ontwikkeling ging inderdaad ontzettend snel. Een grote kokmeeuwenkolonie vestigde zich meteen en daarin vond het eerste geslaagde broedgeval van Witwangstern sedert 50 jaar in Vlaanderen plaats (3 juvenielen vlogen uit). Een Kleinst waterhoen dat ongeveer een maand lang territorium hield zorgde ook voor heel wat animo. Waarnemingen van 6 reigerachtigen in 2005, waaronder Woudaapje en Purperreiger in volle broedseizoen, toonden aan dat de grote rietvelden, die meteen ontstonden, heel wat aantrekkingskracht op bijzondere reigerachtigen hebben. Naast al het vogelgeweld zijn ook de ongewervelden opgevolgd, zij het op beperktere schaal. Dit leverde onder andere een nieuwe vindplaats van Gouden sprinkhaan (*Chrysochraon dispar*) op (Lambrechts, 2006) en

van Dertienstippelig lieveheersbeestje (*Hippodamia tredecimpunctata*) (pers. med. K. Lambeets). In deze bijdrage gaan we dieper in op de ontwikkeling van de libellenfauna na de natuurinrichting, in 2004 en vooral in 2005.

Situering

Het Vinne te Zoutleeuw ligt in het uiterste zuidoosten van de provincie Vlaams-Brabant, tegen de grens met Limburg. Het gebied ligt op ongeveer 1 kilometer van de Kleine Gete, in een depressie in het landschap die lager ligt dan de nabijgelegen vallei. Het gebied ligt in Vochtig Haspengouw. In de directe omgeving liggen geen belangrijke libellengebieden. De Getevallei is een grote eenheid natuur, maar de bodem is er te voedselrijk, namelijk leem, om libellengebieden van hetzelfde kaliber als de Kempense gebieden op te leveren.

Het gebied heeft een bewogen geschiedenis. Tot circa 1840 was het Vinne het enige natuurlijke meer in Vlaanderen met een oppervlakte van ruim 100 hectare. Deze komvormige laagte was toen een verzamelpunt van neerslagwater, grondwater en oppervlaktewater.

Oude plantengegevens van Het Vinne wijzen erop dat het gebied een botanische parel was. Soorten als Kamvaren (*Dryopteris cristata*), Watergentiaan (*Nymphoides peltata*), Parnassia (*Parnassia palustris*) en Liggende vleugeltjesbloem (*Polygala serpyllifolia*) kwamen voor in de 19de eeuw (Floradatabank Vlaanderen). Vanaf 1841 en de daarop volgende jaren werd het meer drooggelegd. Er werd een centrale afwateringsgracht uitgegraven die naar een pompemaal loopt en vanwaar het water naar de Vinnebeek gepompt werd. In de loop van de tweede helft van de 19de eeuw werd een stelsel van afwateringsgrachten aangelegd en werd de meerbodem in cultuur genomen als grasland. In 1927 werd het gebied dan aangekocht door de luciferfabriek Union allumetièrre en volledig beplant met populier. In 1973 werd het gebied gekocht door de provincie Vlaams-Brabant en opengesteld voor het publiek (De Wilde et al., 1999). Het domein is zo een 130 ha groot. Reeds in de jaren '80 rijpte bij een aantal natuurbeschermers uit de regio de idee om de natuurwaarden van Het Vinne terug te verhogen en in het beste geval zelfs het meer te herstellen. Het was wachten tot eind jaren '90 eer de plannen concreet werden. Toen was het instrument natuurinrichtingsproject vastgelegd in het natuurdecreet. In 2004 was het zover: alle populierenbestanden, inmiddels (meer dan) kaprijp, werden gekapt en tegen het eind van dat

jaar werden de pompen stil gelegd (Beerens, 2005). Vijf maanden later (mei 2005) was het waterpeil al 80 cm gestegen. Belangrijk om weten is dat het meer maar deels hersteld zal worden. Door de huidige aanwezigheid van gebouwen in de randzone van het voormalige meer is voor een tussenscenario geopteerd waarbij de pompen vanaf een bepaald peil terug in gang gezet zullen worden. Er zal dan een ondiepe plas van ruim 60 hectare gevormd zijn met een brede oeverzone. Het natuurinrichtingsproject is een samenwerking van de Vlaamse Landmaatschappij (VLM), Aminal Afdeling Natuur, de provincie Vlaams-Brabant en de stad Zoutleeuw.

Het noordelijk deel van het meer is eerder voedselarm van karakter. Dat wordt geïllustreerd door:

- Afplaggen na ontginning van de populieren en een aantal naaldhoutbestanden leverde hier vegetaties op die gedomineerd worden door Zompzegge (*Carex canescens*). Deze soort komt in Haspengouw enkel op deze locatie voor. Andere soorten die op deze plaats uit de zaadbank komen, maar in lagere bedekking, zijn Sterzegge (*Carex echinata*), Geelgroene zegge (*C. demissa*), Hazezegge (*C. ovalis*), Pilzegge (*C. pilulifera*), Hoge cyperzegge (*C. pseudocyperus*), Veelbloemige veldbies (*Luzula multiflora*), Struikhei (*Calluna vulgaris*) en Knolrus (*Juncus bulbosus*).
- Enigszins afgescheiden van het meer ligt een oude meerlob. Daar vinden we nu een donkstructuur met verboste heischrale graslanden en aansluitend een rietland waar veel veenmossen (*Sphagnum*) groeien, evenals een graslandperceel in beheer bij Natuurpunt waar Veldrus (*Juncus acutiflorus*), veenmossen en Tormentil (*Potentilla erecta*) domineren. Plaatselijk is er een mooie gradiënt naar droge, heischrale vegetaties!

Dat het water aan de noordzijde eerder mesotroof tot licht eutroof is, kunnen we afleiden uit de massale uitbreiding van Loos blaasjeskruid (*Utricularia australis*). Het kwelwater in de noordoosthoek van Het Vinne, naast de zandige donk, is eerder voedselarm en de kwel in de rest van het meer, en vooral in de zuidoosthoek, is kalkrijk.

Herkomst van de gegevens

In 2005, het eerste jaar na het natuurherstel, werd Het Vinne door beide auteurs geregeld onderzocht op libellen. Deze gegevens zijn aangevuld met waarnemingen van andere waarnemers (Geert De Knijf, Lieven Deschamphelaere, Kevin Lambeets, Joris Luypaert en Kelle Moreau). Vóór de natuurinrichting had het gebied een beperkte waarde voor libel-

len. Er was nauwelijks open water (vooral grachten) en dat was veelal beschaduwd. Gegevens van die periode zijn afkomstig van beide auteurs (jaren '90) en van personeel van de Vlaamse landmaatschappij in 2002.

Resultaten

In 2005 werden 27 libellensoorten met zekerheid waargenomen in het Vinne, waarvan 26 soorten door de auteurs. De waarneming van een Beekoeverlibel (*Orthetrum coeruslescens*) is afkomstig van Karl Vanginderdeuren, die de soort en haar relatieve zeldzaamheid kent. Beerens (2005) vermeldt ook Tengere pantserjuffer (*Lestes virens*) maar uit navraag blijkt dat laatstgenoemde een vergissing betreft (pers. med. I. Beerens en M. Boyen). Alle 27 waargenomen soorten worden vermeld in Tabel 1.

Volgens de meest recente Rode lijst (De Knijf, 2006) zijn alle soorten momenteel niet bedreigd in Vlaanderen, behalve Beekoeverlibel (*Orthetrum coeruslescens*) en Tangpantserjuffer (*Lestes dryas*), die beide tot de Rode Lijstcategorie 'kwetsbaar' behoren. We bespreken kort enkele details van de waarnemingen van enkele soorten.

Op 20 mei 2005 hadden we al de eerste bijzondere soort te pakken. Een Bruine winterjuffer (*Sympecma fusca*) vloog boven de Zompzeggevegetatie aan de noordzijde van het meer. Later, op 16 augustus, zijn een mannetje en een vrouwtje waargenomen.

Op 28 mei volgde een nieuwe interessante soort, zeker op regionaal niveau. Er werd namelijk een Smaragdlibel (*Cordulea aenea*) waargenomen door K. Lambeets en L. Deschamphelaere.

De meest bijzondere waarneming betreft wellicht die van een Tangpantserjuffer (*Lestes dryas*): een wijfje vloog op 16 augustus 2005 rond in een pitrusvegetatie met Zompzegge aan de noordzijde van het meer (R. Guelinckx & G. De Knijf). Deze soort werd recent op 2 plaatsen ontdekt in Vlaams-Brabant: aan een tijdelijke plas in de Vallei van de Drie Beken te Molenstede (Diest) en in het Vorsdonkbroek te Gelrode (Aarschot). Net over de grens, in de provincie Antwerpen, komt de soort in de Langdonken te Herselt voor. De Gewone pantserjuffer (*Lestes sponsa*) is zowel op 13 juli (3 ex.) als op 16 augustus 2005 (1 ex.) waargenomen. De Zwervende pantserjuffer (*Lestes barbarus*) is enkel op 21 juni waargenomen in Het Vinne. Toen werden 3 dieren gevonden, waarvan 2 tenerals ! De soort is in 2001 en 2005 waargenomen aan poelen in de vallei van de Grote

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Maximale aantallen
Zwervende pantserjuffer	<i>Lestes barbarus</i>	3
Tangpantserjuffer	<i>Lestes dryas</i>	1
Gewone pantserjuffer	<i>Lestes sponsa</i>	3
Houtpantserjuffer	<i>Lestes viridis</i>	>50
Bruine winterjuffer	<i>Sympecma fusca</i>	2
Azuurwaterjuffer	<i>Coenagrion puella</i>	>50
Kanaaljuffer	<i>Erythromma lindenii</i>	2
Grote roodoogjuffer	<i>Erythromma najas</i>	
Kleine roodoogjuffer	<i>Erythromma viridulum</i>	
Vuurjuffer	<i>Pyrrhosoma nymphula</i>	>10
Lantaarntje	<i>Ischnura elegans</i>	>300
Tengere grasjuffer	<i>Ischnura pumilio</i>	>100
Watersnuffel	<i>Enallagma cyathigerum</i>	2
Blauwe glazenmaker	<i>Aeshna cyanea</i>	1
Paardenbijter	<i>Aeshna mixta</i>	3
Grote keizerlibel	<i>Anax imperator</i>	6
Smaragdlibel	<i>Cordulia aenea</i>	1
Platbuik	<i>Libellula depressa</i>	>10
Viervlek	<i>Libellula quadrimaculata</i>	>50
Gewone oeverlibel	<i>Orthetrum cancellatum</i>	1
Beekoeverlibel	<i>Orthetrum coerulescens</i>	1
Vuurlibel	<i>Crocothemis erythraea</i>	2
Zwarte heidelibel	<i>Sympetrum danae</i>	1
Geelvlekheidelibel	<i>Sympetrum flaveolum</i>	4
Bloedrode heidelibel	<i>Sympetrum sanguineum</i>	>50
Bruinrode heidelibel	<i>Sympetrum striolatum</i>	>40
Steenrode heidelibel	<i>Sympetrum vulgatum</i>	5

Tabel 1: Waargenomen libellensoorten tijdens enkele bezoeken in Het Vinne te Zoutleeuw in 2005, met vermelding van de maximaal aangetroffen individuen.

Table 1: Observed Odonata species in Het Vinne at Zoutleeuw in 2005, with indication of maximal observed individuals.

Gete, respectievelijk te Tienen (Tiens Broek) en Linter (pers. observatie).

Een nieuwe soort voor de regio Zuidoost-Brabant is de Kanaaljuffer (*Erythromma lindenii*). Deze soort breidt zich in Vlaanderen nog verder uit. Op 5 augustus werd 1 mannetje gezien en op 13 augustus 2 exemplaren. De vindplaats is een grote poel die vlakbij het meer is uitgegraven, wellicht eerder voor educatieve doeleinden, en die paalt aan een hoog-

stamboomgaard. Aangezien deze soort vooral boven open water vertoefd, kan voorlopig geen exact beeld van de aanwezigheid van deze soort geschetst worden, vermits het grootste deel van het open water niet of zeer moeilijk bereikbaar is.

In 2005 namen we de eerste Tengere grasjuffers (*Ischnura pumilio*) waar op 23 juni. Op meerdere plaatsen waren toen dieren present, waaronder verschillende tenerals, een bewijs dat de soort zich in 2004 al voortgeplant heeft in het gebied ! Vermoedelijk zijn er in 2004 al vele exemplaren van deze goede kolonisator en typische pioniersoort aange trokken door de aanzienlijke oppervlakte ondiepe plassen in de rijsporen van de machines. Deze sporen zijn veroorzaakt door de ontginning van de populierenbestanden en het opruimen van het kroonhout. In augustus 2005 waren er aanzienlijke aantallen aanwezig in het gebied, tot meer dan 100 exemplaren. De soort is al enkele jaren present in de regio Zuidoost-Brabant. Na de ontdekking van een eerst populatie in de regio in 2001, leverde een gerichte zoekactie in 2002 niet minder dan 10 vindplaatsen op in Zuidoost-Brabant (Lambrechts & Guelinckx, 2003).

Watersnuffels (*Enallagma cyathigerum*) zijn slechts in lage aantallen gevonden tussen de vele Azuurwaterjuffers (*Coenagrion puella*). Slechts 2 waarnemingen uit 2005 zijn voorhanden, waaronder een mannetje en een wijfje op 13 juli. Deze soort is zeldzaam in Zuidoost-Brabant, terwijl het op zandgronden in de Kempen één der algemeenste soorten is, met hoge aantallen aan zure vennen.

De Viervlek (*Libellula quadrimaculata*) is in Haspengouw een soort die we geregeld als zwerver aantreffen in de regio, maar vaste populaties kennen we niet. Opmerkelijk was dan ook dat we op 20 mei 2005 een teneraal dier vingen in de pitrusvegetatie in het noordelijk deel van Het Vinne. De soort heeft zich dus in 2004 voortgeplant (of vroeger, wat ons eerder onwaarschijnlijk lijkt). Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie (2002) geeft aan dat de Viervlek zijn cyclus in 1 jaar kan voltooien, maar er meestal 2 tot 3 jaar over doet. Het is een mobiele soort, die grote afstanden kan afleggen en sommige jaren massale trek kan ondernemen (Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002). Op 21 juni 2005 was de Viervlek vrij talrijk aan de noordzijde van het meer. Vanuit een vogelkijkhut konden een 40-tal dieren geteld worden boven open water met veel blaasjeskruid.

De Vuurlibbel (*Crocothemis erythraea*) is 5 keer waargenomen in de maanden juni, juli en augustus, telkens 1 tot 2 ex. (mannetjes en wijfjes).

Op 26 juni 2005 werd een Beekoeverlibbel (*Orthetrum coerulescens*) waargenomen door Karl Vanginderdeuren (pers. med. Iwan Lewylle). In elk geval kunnen we dit vermoedelijk als een zwerver beschouwen gezien de biotoop voor deze soort weinig geschikt is.

Op 21 juni stelden we vast dat Bruinrode heidelibbel (*Sympetrum striolatum*) talrijk uitgesloten was aan de westzijde van het meer, waar de vegetatie wijst op eerder voedselrijke omstandigheden. Aan de noordzijde van het meer was op die dag vooral de Bloedrode heidelibbel (*Sympetrum sanguineum*) present. Later op het seizoen waren beide soorten erg talrijk, in het hele gebied. Vooral de zeer talrijke aanwezigheid van Bloedrode heidelibbel is voor de regio opmerkelijk en wijst ook op minder eutrofe omstandigheden dan normaal in Haspengouw het geval is.

Het jaar 2005 was erg goed voor Geelvlekheidelibbel (*Sympetrum flaveolum*). Men kon de soort op vele plaatsen waarnemen. Vaak werden meerdere exemplaren samen gezien waarbij vochtige graslanden met russen en zeggenvegetaties de voorkeur genoten. De soort is in Het Vinne minstens driemaal waargenomen in augustus, met een maximum van 4 exemplaren op 5 augustus. Ook in september en oktober 2004 was de soort al in het gebied aanwezig. Ze vloog vaak samen met de toen al opmerkelijk talrijke Bloedrode en Bruinrode heidelibellen.

De laatste nieuwe soort voor 2005 kwam er op 2 oktober, toen een mannetje Zwarte heidelibbel (*Sympetrum danae*) werd genoteerd door Kelle Moreau.

Discussie

Helaas zijn er geen libellengegevens uit de periode voor de drooglegging bekend. Op dat moment was het samen met Virelles tussen Samber-en-Maas het enige natuurlijke meer in België, wellicht met een erg bijzondere odonatofauna. Tijdens het laatste decennium vóór de natuurinrichting is het gebied meermaals onderzocht en bleek dat er geen bijzondere libellen voorkomen. Enkel in Vlaanderen uiterst algemene soorten als Houtpantserjuffer (*Lestes viridis*), Lantaarntje (*Ischnura elegans*), Blauwe glazenmaker (*Aeshna cyanea*), Paardenbijter (*A. mixta*) en Bruinrode heidelibbel (*Sympetrum striolatum*) werden toen door ons aangetroffen. De Vlaamse Landmaatschappij monitorde het gebied in 2002 en op 4 verschillende data

tussen 17 juni en 12 september namen zij 5 libellensoorten waar : Lantaarntje, Azuurwaterjuffer (*Coenagrion puella*), Blauwe glazenmaker, Bloedrode (*Sympetrum sanguineum*) en Bruinrode heidelibel (pers. med. Marino Boyen).

Hoewel er in 2005 geen op Vlaams niveau zeer zeldzame libellen werden waargenomen, is de kolonisatie toch spectaculair te noemen. Wie had durven hopen op 27 libellensoorten in 2005? Wie had het opduiken van eerder Kempense juffertjes als Bruine winterjuffer en Tangpantserjuffers midden in Haspengouw kunnen bevroeden ? Wie had de honderden Viervlekken verwacht ? En dit allemaal binnen het jaar na het kappen van de populieren ! Bepaalde soorten kunnen het gebied al in het najaar van 2004 bereikt hebben en zich er toen hebben voortgeplant. In augustus was het gebied volledig kaal en lagen de brede grachten er aantrekkelijk bij, met bloeiend Loos blaasjeskruid, Tenger fonteinkruid, ...Dat soorten als Bloedrode, Bruinrode heidelibel en een typische pioniersoort als Tengere grasjuffer zich in 2004 al voortplantten in het gebied wekt weinig verwondering, maar het aantreffen van tenerals van Viervlek en Zwervende pantserjuffer in 2005 is toch vermeldenswaard.

En wat brengt de toekomst ?

Eerst en vooral zal het waterpeil nog verder stijgen. Het is in mei 2006 nog enkele centimeters verwijderd van het nagestreefde peil, dat wellicht in het najaar van 2006 bereikt wordt. Een aantal in Vlaanderen algemene libellensoorten die zeker nog kunnen verwacht worden in de nabije toekomst, zijn Bruine glazenmaker (*Aeshna grandis*), Plasrombout (*Gomphus pulchellus*) en Zwervende heidelibel (*Sympetrum fonscolombii*). Weidebeekjuffer (*Calopteryx splendens*) en Breedscheenjuffer (*Platycnemis pennipes*) zijn als soorten van stromend water eerder als zwerver te verwachten, hoewel de Breedscheenjuffer ook stilstaand water gebruikt om zich voort te planten. Net voor het inleveren van dit artikel werd een Breedscheenjuffer in de graslanden van het Klein Vinne waargenomen. Dit is vlakbij de uitlaat van het meer. Daarmee is de 28ste soort voor het gebied bekend !

Daarnaast zijn er een reeks meer bijzondere soorten op (langere) termijn te verwachten. We denken vooral aan soorten uit de 'laagveengroep' zoals Variabele waterjuffer (*Coenagrion pulchellum*), Vroege glazenmaker (*Aeshna isocetes*), Glassnijder (*Brachytron pratense*), Bruine korenbout (*Libellula fulva*), Kempense heidelibel (*Sympetrum depressiusculum*) en Noordse witsnuitlibel (*Leucorrhinia rubicunda*).

We dienen op te merken dat de ontoegankelijkheid en onoverzichtelijkheid van het gebied, waterplas met dichte vegetatie, er voor zorgt dat men slechts een fractie van de aanwezige libellen kan observeren.

Het gebied wordt in 2006 nog nauwgezet door vrijwilligers opgevolgd. Dagelijks komen er vogelkijkers en door diverse waarnemers wordt er naar libellen gekeken. Daarnaast vindt er ook een gestandaardiseerde monitoring plaats van fauna (waaronder libellen), vegetatie en abiotiek. Deze wordt uitgevoerd door adviesbureau Aeolus, in opdracht van de Vlaamse landmaatschappij (VLM). De libellenfauna zal in 2006 via vaste routes 4 keer opgevolgd worden door Jorg Lambrechts. Daarnaast zullen we ook met een boot te water gaan om ons een beeld te vormen van de libellen die centraal in het ontoegankelijk deel van het gebied vertoeven. We hopen binnen een jaar dus opnieuw verslag te kunnen uitbrengen van de boeiende ontwikkelingen in dit gebied.

Dankwoord

Veel dank aan alle waarnemers die hun waarnemingen op het 'Waarnemingsnetwerk Velp-Mene-Gete' posten: Kevin Lambeets, Lieven Deschamphelaere, Peter Collaerts, Kelle Moreau, Joris Luypaert, Philippe Liesenborghs, ... De gegevens blijven welkom, vermits in 2006 een monitoringsrapport wordt opgemaakt !

Literatuur

- Beerens, I., 2005. Het Vinne, weer meer ! Natuur en recreatie gaan hand in hand in heringericht provinciedomein. *Brakona jaarboek 2004*: 32-39.
- De Knijf, G., 2006. De Rode Lijst van de libellen in Vlaanderen. In: De Knijf, G., Anselin, A., Goffart, P., & Taily, M. (eds.). De libellen (Odonata) van België: verspreiding - evolutie - habitats. Libellenwerkgroep Gomphus ism Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, Brussel.
- De Wilde, M., De Becker, P. & Huybrechts, W., 1999. Ecohydrologische studie van het Vinne. Rapport IN 99.13, Instituut voor Natuurbehoud in opdracht van de provincie Vlaams-Brabant.
- Lambrechts, J., 2006. Twee nieuwe vindplaatsen van Gouden sprinkhaan (*Chrysochraon dispar*) in Vlaams-Brabant. *Brakona nieuwsbrief*, 7 (1): 5-6.
- Lambrechts, J. & Guelinckx, R., 2003. Een overzicht van bijzondere waarnemingen in Zuidoost-Brabant in 2002. *Jaarboek natuurstudie 2002*: 32-41. Natuurpunt Oost-Brabant vzw.
- Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). Nederlandse Fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden. 440 pp.